

Informatienota

Onderwerp

Vaststelling programma Oud Urk

Datum

27 januari 2026

Zaaknummer

018475976

Aan

Gemeenteraad

Van

College

Informatienota

1 Aanleiding

Het oude dorp van Urk is een gebied met een hoge ruimtelijke, cultuurhistorische en maatschappelijke waarde. Tegelijkertijd staat de leefbaarheid onder druk door toenemende verkeersintensiteit, parkeerdruk, veranderend gebruik van de openbare ruimte en ontwikkelingen in de economie en het toerisme. Om richting te geven aan deze opgaven hebben wij het Omgevingsprogramma Oud Urk vastgesteld. Met deze informatienota informeren wij u over de inhoud, uitgangspunten en vervolgstappen van dit programma.

2 Doel en positie van het programma

Het Omgevingsprogramma Oud Urk is een uitwerking van de ambities uit de Omgevingsvisie Urk en vormt een richtinggevend kader voor ontwikkelingen in het oude dorp. Het programma heeft een doorkijk van circa 15 tot 20 jaar en dient als afwegingskader voor toekomstige projecten, investeringen en beleidskeuzes. Het programma is geen uitvoeringsplan op detailniveau, maar biedt samenhang en prioritering.

3 Wonen als primaire functie

Een belangrijk uitgangspunt is dat het oude dorp in de eerste plaats een woongebied blijft. Uit het participatietraject blijkt dat bewoners het historische karakter en de kleinschaligheid sterk waarderen. Grootschalige ruimtelijke ingrepen of vergaande verdichting worden daarom niet nagestreefd.

In woonstraten kiezen we voor een behoudende benadering. Aanpassingen in de openbare ruimte vinden alleen plaats wanneer daar een concrete aanleiding voor is, zoals onderhoud, verkeersveiligheid of infrastructurele ingrepen. Daarbij staat de bewoner centraal, met aandacht voor De verkeersveiligheid, de toegankelijkheid en waar mogelijk kleinschalige vergroening.

4 Verkeer en parkeren

De verkeersdruk in het oude dorp vormt één van de belangrijkste knelpunten. De historische structuur met smalle straten is beperkt geschikt voor intensief gemotoriseerd verkeer. Het omgevingsprogramma hanteert daarom het principe dat het oude dorp een bestemming is en geen doorgaande verkeersroute. Dit betekent:

- ontmoedigen van doorgaand verkeer;
- behoud van bereikbaarheid voor bewoners, hulpdiensten en noodzakelijke bevoorrading;
- herverdeling van de schaarse openbare ruimte ten gunste van voetgangers en verblijfsfuncties.

Het parkeerbeleid wordt deels hierop aangepast. In woonstraten wordt parkeren primair voor bewoners ingericht. Bezoekers worden verwezen naar parkeerterreinen aan de rand van het oude dorp, waaronder de haven. In het voorzieningengebied blijft kort parkeren mogelijk om winkels en maatschappelijke functies bereikbaar te houden. We voeren verkeers- en parkeermaatregelen gefaseerd in en evalueren deze periodiek, met ruimte voor bijsturing.

5 Versterking van het centrumgebied

Het programma sluit aan bij het Programma Detailhandel Urk en zet in op een compact en herkenbaar centrum. De Klifweg en de Raadhuisstraat vormen samen de hoofdstructuur voor winkels, horeca en maatschappelijke voorzieningen.

Door voorzieningen meer te concentreren:

- versterken functies elkaar,
- wordt het centrum overzichtelijker,
- en neemt de verblijfskwaliteit toe.

De inrichting van de openbare ruimte speelt hierbij een belangrijke rol. Meer ruimte voor voetgangers, betere toegankelijkheid, vergroening en een uitstraling die past bij het beschermd dorpsgezicht zijn hierbij leidende principes.

6 Haven en toekomstige besluitvorming

De haven is van groot belang voor de identiteit en economie van Urk. Werken in en aan de haven blijft een kernwaarde. Tegelijkertijd verandert het gebruik van het havengebied, mede in relatie tot de toekomstige Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland (MSNF).

In het Omgevingsprogramma Oud Urk worden nog geen definitieve keuzes gemaakt over de toekomstige inrichting en functies van het havengebied in het oude dorp. Nadere besluitvorming hierover volgt op een later moment. Wel is vastgelegd dat we als gemeente, zodra de MSNF is aangelegd, starten met het opstellen van een ontwikkelstrategie voor de haven. In deze strategie wordt onderzocht hoe o.a. maritieme bedrijvigheid, wonen en recreatie en toerisme op een evenwichtige manier kunnen worden gecombineerd, passend bij de schaal, identiteit en leefbaarheid van Urk. De positie van de IJsselmeervisserij blijft hierbij een belangrijk aandachtspunt.

7 Samenhang met andere programma's

Het Omgevingsprogramma Oud Urk staat niet op zichzelf. Het programma is inhoudelijk verbonden met o.a.:

- de Omgevingsvisie Urk,
- het verkeers- en parkeerbeleid,
- het Programma Detailhandel,
- Het beleid rondom Veilig Uitgaan

Keuzes in het fysieke domein hebben directe relaties met sociale en economische ontwikkelingen. Het programma biedt een kader om deze samenhang structureel te blijven meenemen. Hierbij werken we mede vanuit drie hoofdogaven (Verwey Jonker, 2023): de weerbaarheid versterken, jongeren perspectief bieden en ruimte geven aan de ontwikkeling van Urk.

8 Participatie en vervolg

Het Omgevingsprogramma Oud Urk is tot stand gekomen via een uitgebreid participatietraject met bewoners, ondernemers en andere betrokkenen. Inwoners zijn betrokken via wijkavonden, inloopbijeenkomsten en gesprekken per deelgebied. Ondernemers zijn onder meer geraadpleegd via de BIZ en individuele overleggen. De opbrengsten uit deze trajecten zijn verwerkt in de uitgangspunten en keuzes van het programma.

Met de vaststelling van het omgevingsprogramma is het participatieproces niet afgerond. We beschouwen het programma nadrukkelijk als een kaderstellend en richtinggevend document, dat in de uitvoeringsfase verder wordt geconcretiseerd. De uitvoering vindt plaats via afzonderlijke projecten, maatregelen en gebiedsgerichte uitwerkingen (bijvoorbeeld per straat, wijk of deelgebied).

Bij deze uitwerkingen wordt opnieuw participatie georganiseerd, passend bij de aard en impact van de maatregel. Dit betekent dat bewoners en ondernemers:

- tijdig worden geïnformeerd over voorgenomen stappen,
- kunnen meedenken over ontwerp en inrichting,
- en worden betrokken bij evaluatie en bijstelling van maatregelen.

Voor 2026 gaan we in ieder geval aan de slag met de volgende projecten:

- Raadhuisstraat herinrichting
- Afvalinzameling ondergronds (is al gestart)
- Aanpassen blauwe zone
- Bezoekersparkeren aan de randen van het oude dorp (o.a. haven)